كاروان عومەر كاكەسوور

خەونـنامەی دادە سۆزی

ئابلـۆقـەیان داوم.. داوام لێ دەكـەن بـەزووترین كـات خـۆم بـەدەسـتـەوە بدەم.. مـەبەسـتـیـانە بە زیندوویی بمگرن، ئـەگینا هێندە لێمـەوە نزیكن، دەتـوانن سـووك و ئاسـان نارنجـۆكێك بخـەنە ژوورەكـەمـەوە و لە چاوترووكانێكدا بەسـەر دنیاوەم نـەهێڵن.. تاوێ لەمـەوبەر لە پەنجـەرەكـەوە ڕوانیمـە دەرەوە، لاشەی یەك دوو لە پاسـەوانە تایبەتییەكانی خـۆمم بینی، كە بەسـەر شووراى كۆشكەكەمدا كـەوتبوون.. گوێتـان لێ بێت چەند بەئاسـانی زمـانم لەگـەڵ ئەم وشـانە ڕاهات: «پاسەوانە تایبـەتییـەكانی خۆم..!!».. «شـووراى كۆشكەكەم..!!».. «دادە سـۆزی» ناهەقی نەبوو لەم دواییە پێی دەوتم:

ـ كێشـەی تۆ ئەوەیە هـەردی زوو خۆت بەدەست واقیعەكانەوە دەدەیت.

بەڵام ئێستا نازانم خـۆم بەدەست ئەو چـەكدارانەوە بدەم، یان نا، كە تەنـها گـوێم لە تەقـەی تفـەنگیـانە، نازانم شـێـوەیان چۆنـە و لام ڕوون نیـیــە چیـیــان لێم دەوێت.. وا لـە دەرەوە بە مایكرۆفۆن هاوار دەكەن:

ـ هـەموو ڕێگاكانمان لێ تەنیوی.. بواری ڕاكردنت نەماوە.

سـەرەتا دەنگەكە، چـونكو هـەندێك لە دوور بـوو، كزتر خـۆی دەخزاندە گـوێچكەمـەوە.. من وەكــو ئـەوەی بەدرێژاییی ژیانم لـە «مـــاڵ!!»ی خـــۆمـــان ڕاهـاتـووم، هیـچ ڕووداوێك بـەهـەند هـەڵناگرم، لێرەیش هـەر ئاوام كـرد.. تەنانـەت نـەمدەزانی ئـەو كارەسـاتە پەیوەندیی بە منەوە هـەیە.. ئەوسا لەگەڵ تەقاندنی هەر فیشەكێكدا، دەیانوت:

ـ چـەكـەكـانتـان دانێن و بەرگـریی لێ مـەكـەن، ئەگـینا ئێـوە لەپێش ئەمـەوە بە دۆزەخ دەسپێرین.

تمەز ئەمانەیان لەگەڵ «پاسەوانە تایبەتییەكانم!!» بوو.. ئێستا كە قڕیان خستۆتە ئەوانەوە، ڕووی دەمیان لە منە و هـەموو هـەوڵێكیان بۆ ئەوەیە بەزیندوویی دەستگیرم بكەن.. لەوە دەچێت وایانزانیـبـێت من چەكێكم پێیـە و دەمـەوێت بەر لەوەی بگەنە سـەرم، فیشـەكێ بە سـەر گۆی

دڵمەوە بنێم.. ئەوسا ئەوان هەموو هەوڵەکەیان بە فیڕۆ دەچێت.. بەڵام من لەم «ژوور!!»ە چۆڵوهۆڵەدا نە چەکم پێیە و نە شتێکی نووکتیژیشم دەستدەکەوێت، تا کارێکی ئاوا ئەنجام بدەم.. تەنانەت ئەگەر بۆشم بلوێت، هەر بیر لە دەبەنگیی ئاوا ناکەمەوە.. من کە تا دوێنێش لەو «ماڵ!!»ەی خۆماندا جیاوازییەکی ئەوتۆم لەنێوان ژیان و مردندا نەدەبینی، کەچی ئەوەتا ئێستا لێرە زەندەقم لە مەرگ چووە.. ئەمەیش لەوەوە هات، کە من کاتێ زانیم ئەوان لەم هەموو بێنەوبەرەیە مەبەستیانە لەناوم بەرن، بە خۆمم وت: «تەنها لەبەر یەک شت دەمەوێ دەرباز بم، ئەویش ئەوەیە.....».. بیرم نەماوە ئەو شتە چییە، کە ئەوسا بە خەیاڵمدا هاتووە و دەبێ بیکەم، بەڵام بێگومان کارێکی گرنگە و دڵنیام ئەوە دەهێنێت هەموو هەوڵێک بدەم، بۆئەوەی پێی بگەم.. تا ئێستاش من هەر بیر لەوە دەکەمەوە، ئاخۆ چی بووە بەسەر زەماندا تێپەڕیوە و ئەم ترسە ناکاوە بیری بردوومەتەوە.

ئەوان بەردەوام فیشەک بە ئاسمانەوە دەنێن و وشەکانیان دەڵێنەوە، بۆیە زەحمەتە من بتوانم لە ئەتمۆسفێرێکی ئاوا ترسناکدا ئەو مەتەڵە هەڵبێنم.. هەر دەبێ من ئەوسا بیرم لە مەسەلەیەکی گرنگ کردبێتەوە.. خۆزگە دەمزانی بۆچی ئاوا بەپارێزەوە دەیانەوێت لەم «ژوور!!»ە چۆڵەی من نزیک ببنەوە.. ئاخر ئەمە هەر خۆی ترسێکی کوشندەیە و وردە وردە ڕۆحم دەتوێنێتەوە.. لەوەتەی لاشەی «پاسەوانە تایبەتییەکان!!»ی خۆمم بەسەر ئەو «شوورا!!»یەوە بینیوە، ناوێرم بەئەسپایی درزێ بکەمە ئەو پەردەیەوە و لە دەرەوە بڕوانم، بۆئەوەی بزانم چەندیان ماوە بگەنە سەر سەرم.

«دادە سۆزی» لەم چەند ساڵەی دواییی تەمەنیدا بۆی دەرکەوت جۆرێک ناتەبایی لەنێوان تۆ و کاتدا هەیە.. ئەو چونکە فەیلەسوف نەبوو و نەیدەویست بە زمانی فەلسەفە شتەکانی دەربڕێت، بۆیە هەمیشە بە نموونەی ئاسان بیرۆکەکانی دەخستە بەرچاوت.. وا سەرنجی لێ دەدایت، کە نەفامێک بیت و لە هیچ شتێک تێنەگەیت.. لە بەرچاوی ئەم نەدەگۆڕایت.. گەورە نەدەبوویت.. بیری دەچوو، یاخود بیری خۆی دەبردەوە، کە تۆ ڕۆژگارێ نیگارکێش بوویت و کەم و زۆر پەیوەندییت بە ڕۆشەنبیرییەوە هەبووە:

ــ تۆ بڕوانە هەردی.. پار واتدەزانی شتێکت نەماوە بۆی بژیت، کەچی ئەمساڵ بۆت دەرکەوت هەتبووە.. کاتێ هەست دەکەی تۆ وزەیەکت هەیە، کە لێتی دەسەننەوە.. ئایا ئەوسا ئەگەر بتزانیایە ئەو وزەیەت تیایە، دەتتوانی بەکاریبهێنی..؟! ئەمانە وات لێ دەکەن تۆ تەنها لە ڕابردوو بژی.

جاران هەمیشە بەرپەرچییت دەدایەوە، بەڵام لەم چەند ساڵەی دواییدا تەنها گوێت لێی دەگرت، بەبێ ئەوەی لەگەڵیدا بکەویتە مشتومڕەوە، بگرە وات پیشان دەدا، کە هیچ نرخێکت بۆ قسەکانی دانەناوە.. چ پشووێکی درێژی هەبوو.. حەزی دەکرد هەمیشە ڕووداوەکانت بۆ بگێڕێتەوە.. تەنانەت ئەوانەیش، کە تۆ خۆت لە خەون و زیندەخەوندا لەگەڵیاندا ژیابوویت و لەو

چاکتر سەرت لێیان دەردەچوو.. بەمە نەدەوەستا، بگرە سەربردەی ژیانی دایکت و باوکت و نازانم هی کێ و کێیشی بۆ دەگێڕایتەوە.. ئەمە لە کاتێکدا وەکو دوایی دەرکەوت تەنها چوار ساڵ لە تۆ گەورەتر بوو.. بەهەرحاڵ نەدەکرا نکوولّی لەوە بکەیت، کە ئەم توانایەکی سەیری لەو بوارەدا هەیە و وشەکانی کاریگەرن.. هەر لە منداڵییەوە ئەمە پیشەیەتی، بۆیە زۆر زوو چوار پیتی «دادە»ی پێوە لکا.. سەرەتا تۆ بە هیچ ناوێک بانگت نەدەگرد، بەڵکو پێش ئەوەی ئەم لە «ماڵ!!»ەکەت دەرکەوێت، وشەیەکت نەدەزانی.. هەر لەم و لەو ژنە ڕەشپۆشانەی بەیانییان بە سەتڵێکی تایبەت شیریان بۆ دەهێنایت و لە «هەیوان!!»ەکە زیاتر نەدەهاتنە پێش، فێری زمان بوویت و ئەو «دادە»یەشت لە دەمی ئەوانەوە بیست.. هێشتا کەس نازانێت پێش ئەوەی لە «کوردستان»ەوە بگاتە «بەغدا»، بە چ ناوێکی تر بانگ کراوە، بەڵام گومانی تیا نییە «دادە سۆزی»، بە چاوپۆشین لەوەی چ مانایەک دەگەیەنێت، نەغمەیەکی دڵگیری هەیە.. ئەو ڕۆژەت بەحاڵ بیرە، کە گەیشتە لات.. ئەوسا تەمەنی لە هەشت ساڵ تێنەدەپەڕی.. جا چونکە هەرچەند یادەوەرییت هەڵکۆڵی، ڕووداوێکی تری پێش ئەوە نادۆزیتەوە، بۆیە زۆر جار وا دەچێتە ئەقڵتەوە ئەم مەخلووقێکە لە یەکێ لە خەونەکانتەوە بۆ دیوی دەرەوەی ژیانی تۆ ڕاگوێزراوەتەوە.. یاخود دوور نییە بەجووتە لە دنیایەکی ترەوە هاتبن و لێرە گیرسابێتنەوە.. ئەم خۆی تاقە کەسێک بوو بتوانێت هەموو ڕاستیی تەمەنت بۆ دەرخات، بەتایبەتی چوار ساڵی سەرەتات، بەڵام بەپێچەوانەوە بەو زمانە پڕ لە لوغزەی زیاتر شتەکانی لێ دەشێواندیت.. ڕووداوەکانی تەنها لە شێوەی چیرۆک دەگێڕایەوە و بۆ هەریەکەیان ناونیشانی گونجاوی دەدۆزیەوە.. «خێزانێکی بەختەوەر» دوایین داستان بوو لە دەمی ئەوت بیست:

سەردەمێ ئەم ژوورە تاقە شوێنێکی ئەم دەوروبەرە بوو، ئاژاوەی تێدا نەبێت.. دایکت و باوکت لەناویدا دەژیان.. لەسەر یەک دۆشەگ دەنووستن و بە یەک لێفە خۆیان دادەپۆشی.. بە یەک قاپ و کەوچک دەیانخوارد.. کرێکار بوون لە کارگەیەکی گەورەی قەراغی شار.. بەیانییان باوکت لە ئیشی شەو دەهاتەوە و شەکەت و ماندوو لەسەر دۆشەگەکە لێی دەنووست، کە دایکت سەعاتێ لەمەوبەر جێیهێشتبوو.. شەوان هەڵدەستا و پێخەفەکەی ڕێکدەخستەوە، چونکو دەبوایە دوای برێکی تر دایکت بێتەوە و لەسەری بخەوێت.. بەڵام ئەو جارە هەموو شتێک گۆڕا، کاتێ دایکت ماندوێتی خستی و نەیتوانی هەستێتەوە.. بۆ یەکەمین جار لەوێ یەکتریان بینی و تێکئاڵان.. لەمە بەدواوە دایکت لەشی قورس بوو.. ڕۆژ بە ڕۆژ تەندرووستیی زیاتر تێکدەچوو، کەچی دەیویست هیچ نەبێت بۆ ماوەیەک تارماییی تۆ لە خاوەنی گارگە بشارێتەوە، نەوەکا دەریکەن.. هەوڵی زۆری دا لە بارت بەرێت و سەری نەگرت.. ئەنجام زانرا و بەدەریان نا.. هەر ئەوسا شەڕی پێشوو هەڵگیرسا و باوکتیان بۆ سەربازی ڕاپێچ کرد.. هێندەی نەبرد تەرمەکەی گەیشتەوە بەردەرگا.. وەرزێک دوای ئەوە تۆ چاوت هەڵێنا و......

هەرگیز چیرۆکەکانی تەواو نەدەکرد و ئاوا بەنیوەچڵی جێیدەهێشت.. کاتێ پرسیارێکت دەکرد، ئەم لە سزای ئەوە چوار ڕۆژ لەگەڵت نەدەدوا، بگرە هەر بەلاوەی دەنایت و لە چاوانتی نەدەڕوانی.. تەنها یەک جار قژی ڕنیەوە و بە تووڕەیی پێی وتی:

ــ من لەم دنیایەدا تەنها لەزەت لە گێڕانەوەی چیرۆکدا دەبینم و شێتی لوغزەکانم، بۆیە لە پێستی خۆم دەچمە دەرێ، ئەگەر پێم بڵێی ئەمە بۆ ئاوا و ئەوە مانای چییە.

ئەوسا تەمەنی بە پێی ئەو سالآنەی تۆ لەو «کەلاوە!!» لاتەریک و دوور لە ئاوەدانییەدا دەتژماردن، دەگەیشتە سیانزدە چواردە ساڵ.. بەیانییان زوو دەچووە دەرێ و ئێواران شەکەت و ماندوو دەگەڕایەوە.. نەتدەزانی خەریکی چ ئیشێکە.. خۆیشی پێی نەدەوتی.. باسی هەموو شتێکی دەکرد، ئەوە نەبێ، کە ئەم چۆن پارەی دەستدەکەوێت و خۆراکی ڕۆژانەی پێ دەکڕێ.. هەندێ جار شەوان دەچوو و بەیانییان دەگەڕایەوە.. چەند سەعاتێ دەنووست.. سەرەتا واتدەزانی بووراوەتەوە، یاخود مردووە.. دواتر بەحاڵ دەجوولآ و دەنگی هەناسەکانی لە شێوەی گمەگمی کۆتر دەگەیشتنە گوێچکەت.. ئینجا وڕێنەی دەکرد.. سەرەتا لێی تێنەدەگەیشتی.. لەبەرئەوە نا وشەکان پچڕ پچڕ لە دەمیەوە دەردەچوون، بەڵکو لەبەرئەوەی بە زمانێکی تری زۆر نامۆ دەدوا.. دوایی وردە وردە فێری بوویت.. ئەو ڕووداوانەی دەگێڕایەوە، کە ڕۆژانە بەسەری دەهاتن.. باسی خەڵکانێکی سەیری دەکرد.. دەیتوانی دەنگی یەک بە یەکیان لە قوڕگی هەستێنێت و لاساییی قسەکانیان، هاوار و تووڕەبوون و قاقای پێکەنین و پرمەی گریانیان وەکو خۆیان بکاتەوە.. لەشولاری لە گۆڕانێکی بەردەوامی سەیردا بوو.. تا دەهات پتر شێوەی ئەو ژنە ڕەشپۆشانەی بە خۆوە دەگرت، کە جاران بە سەتڵێکی تایبەت شیریان بۆ دەهێنایت و لە «هەیوان!!»ەکە زیاتر نەدەهاتنە پێش.. زیپکەی ورد وردی سەر کوڵمەکانی، ئەستووربوونی پێستی ناوچەوان و چەناگەی، قەڵێشە باریکەکانی لێوی، هەموو ئەمانە گەورەتریان دەردەخست.. جەستەی زیاتر سەرنجی ڕادەکێشای.. بۆنێکی سەیری لێ دەهات.. زۆر ناخۆش نا، بەڵام نامۆ.. نە لە بۆنی گۆرەویی بۆگەن دەچوو و نە لە کەڕووی نان.. تەنانەت وەکو هەناری ڕزیویش نەبوو.. ئەوەندەت دەزانی هەستێکی نامۆی لە دڵتا دەخولقاند.. هەر بۆیە مەمکەکانیت لە یاخەی کراسی دەهێنانە دەرێ و مژی قووڵ قووڵت لێ دەدان.. سەرەتا نەتدەزانی ئەو ترسە چی بوو لەو کاتەدا هەستت پێی دەکرد.. بە زەحمەت هەناسەت بۆ دەدرا.. ئارەقەت لێ دەچۆڕایەوە، بەڵام دواتر ڕاهاتی و هەر ئەمە لەزەتی مژینەکەی زیاتر دەکرد.. بگرە هیوات دەخواست بێدار بێتەوە.. لەمەشیان تێنەدەگەیشتی.. ئاخر بۆ بێدار بێتەوە و ئاوا بتبینێت..؟! بەڵام، نا.. ئەم بە شێوەیەک دەچێتە خەوی قووڵەوە، تەواو ئاگای لە دەوروبەر دەبڕێت.. تۆ بڵێی ئەمە شتێکی ئاسایی بێت..؟! ئاخۆ ئەم حاڵەتە لە هەموو کچێکی تردا هەیە..؟! نایزانی.. ئاخر ئەو یەکەمین مرۆڤە بێجگە لەو ژنە ڕەشپۆشانەی جاران بە سەتڵێکی تایبەت شیریان بۆ دەهێنایت و لە «هەیوان!!»ەکە زیاتر نەدەهاتنە پێش،

دیبێتت.. ڕەنگە ئەوانیش بۆنێکی تایبەتیان لێوە هاتبێت، وەکو ئەو بۆنەی لە گیای وشک، یان لە خوریی مەڕەوە دێت، کاتێ بارانی بەخوڕ دەیخووسێنێت.. تۆ هیچ یەکێ لەم شتانەشت نەبینیوە، بەڵکو تەنها لە دەمی «دادە سۆزی»یەوە بیستووتن.. ئەم ساڵەهای ساڵە ورد و درشتی دەرەوەت بۆ باسدەکات و لەگەڵیا وێنەی یەک بە یەکیان لەسەر کارتۆنەکان دەکێشێت، کە بەردەوام لەگەڵ دەستی خۆیانی دەهێنێتەوە.. دواتر تۆیش بە شێوازی خۆت نیگارت دەکێشانەوە.. گۆڕانیان بەسەردا دەهات.. بێجگە لە ژن و لەو یەک دوو کەلوپەلە سادەیەی لە «ژوور!!»دا دەتبینی، هەموو شتێک دەگۆڕا.. هەندێ جار لێت تووڕە دەبوو.. پێی دەوتی:

ـ نازانم تۆ بۆچی دەتەوێ سەر لە خۆت بشێوێنی..؟! بۆچی سیمای شتەکان دەگۆڕی..؟! من چۆنت پێ دەڵێم، ئاوایە و تێکیان مەدە، ئەگینا ڕۆژێ دێت تۆ بەتەواوی لێم جیا دەبیتەوە و تۆزقاڵێکیش لە دەرەوە تێناگەیت.

دەشێ فێڵی لێ کردبێتی و هیچیانی بەڕاستی پێ نەوتبێتی.. چ نەهامەتییەکە، ئەگەر بۆ یەکەمین جار پێت خستە ئەودیو و دنیایەکی پێچەوانەی ئەوەی لە خەیاڵتە، ببینی.. هەر ئەم ترسەیە تا دێت زیاتر دەتخاتە سەر ئەو باوەڕەی، کە زەحمەتە ڕۆژێ لە ڕۆژان سەرێ لە دەرەوەی ئەم «کووخ!!»ە دەربێنیت.. دوور نییە هیچ کەسێکی تر بەم زمانەی ئەم نەدوێت.. ڕەنگە ناوی شتەکان بە جۆرێکی تر بن.. وای لەوێ چ تراژیدیایەک چاوەڕێیە..!!

وەکو ئەوسا وتم لەوەتەی لاشەی «پاسەوانە تایبەتییەکان!!»ی خۆمم بەسەر ئەو «شوورا!!»یەوە بینیوە، ناوێرم ئەم پەردەیە لەسەر ڕووی ئەو پەنجەرەیە لادەم و بڕوانمە کۆڵان.. ئەوانیش هەروا لە دەرەوە بەو زمانەی «دادە سۆزی» لە خەودا وڕێنەی پێ دەکرد، وشەکانیان دەڵێن و دەڵێنەوە.. بەڵام من وەڵامیان نادەمەوە، وەکو چۆن وەڵامی ئەویشم نەدەدایەوە، کاتێ دەیویست بەو زمانە بمدوێنێت.. دەمزانی مەبەستیەتی بزانێت ئاخۆ من گوێم لە وڕێنەکانی گرتووە و لێیان تێدەگەم.. زۆر لەوە دەترسا.. ئەو جارە وێنەیەکی ئەومی بە هەندێ دەسکارییەوە لەسەر کارتۆنێک کێشا، لە حاڵێکدا بە کراسێکی شیفۆنی شەفافەوە لەسەر پشت ڕاکشاوە.. پەنجەکانی ئەم دەست و ئەو دەستی لە یەکتر هەڵکێشاون و خستوونیەتە ژێر سەریەوە.. نازانم بۆچی لە شوێنی مەمکەکانی جووتێ کۆترم دانا.. قاچە باریکەکانیشیم زیاد لە پێویست درێژ کردەوە و لە شێوەی دوو قاز کۆتاییم پێ هێنان.. زۆر لەپڕ، وەک بڵێی دەنگێ لە غەیبەوە ڕایچڵەکاندبێ و تێی گەیاندبێت من خەریکی چیم؛ لە قووڵاییی خەو ڕاپەڕی و وێنەکەی لێ وەرگرتم.. بە شێوەیەکی سەیر لێی ڕاما و وتی:

ـ کچ کاتێ بەم شێوەیە دەنوێت، وڕێنە دەکات.. من وڕێنەم دەکرد.. وانییە..؟!

نەمویست هیچ وەڵامێکی بدەمەوە.. پەنجەی خستە سەر کۆترەکان و پرسی:

ـ ئەمانە چیین..؟!

بەبێ ئەوەی چاوەڕێی وەڵام بکات، هەر خێرا کراسەکەی لەبەر خۆی داکەنی، کە تەواو

جیاواز بوو لەوەی من نیگاریم کێشابوو.. دەستەکانی لەملا و لەولاوە خستە سەر مەمکەکانی و وتی:

ـ وا دیارە تۆ تا ئێستا منت بە ڕووتی نەبینیوە، بۆیە واتزانیوە ئەمانەم لە کۆتر دەچن.. تۆ وا تەمەنت دوانزدە ساڵە هەردی، نیگارکێشێکی باشیشی، چۆن نازانی ئەمانە چین و دەبێ چۆن وێنەیان بکێشیت.

بەئەنقەست ناوی مەمکەکانی نەدەهێنا، بۆئەوەی بزانێت من لە دەمم دەرناچێت، چونکە من ئەو وشەیە و دەیانی تریشم تەنها بەو زمانە دەزانی، کە وڕێنەی پێ دەکرد.. لە ڕاستیدا هەرگیز نەیدەویست بە لای باسی ئەو ئەندامانەی جەستەی خۆی و مندا بچێت.. هەر بۆیە نەمدەزانی ناویان چییە.. لە تاقە «ژوور!!»ێکی وێراندا دەژیاین، کەچی دەیتوانی بەدزییەوە جلەکانی بگۆڕێت و لە ئەژنۆ بەرەو سەرەوەیم لێ بشارێتەوە.. کاتێ دەیشتم، دەرپێکورتەکەمی دانەدەکەنی.. دواییش چاوەکانی دەنوقاند و دەبوایە خۆم بیگۆڕم.. یان لە خەودا بۆی دەگۆڕیم.. نەشمدەزانی ئەو کەی خۆی دەگۆڕی.. ئەوەندەم لا ڕوونە هەرگیز بەو جلانەوە نەدەهاتەوە، کە پێیانەوە دەچووە دەرێ.. دیوارێکی گەورەی شەرمی لەنێوانمان هەڵچنی بوو.. ئەوێک ئەوەندە پارێزی لەمانە دەکرد، کەچی ئەوەتا ئامادەیە بۆ یەکەمین جار گیانیم بە ڕووتی پیشان بدات، تا بزانێت من گوێم لە وڕێنەکانی گرتووە و فێری ئەو زمانە بووم.. ئارەقم لێ دەچۆڕێتەوە.. نازانم چاوەکانم بنووقێنم، یان لێی بڕوانم.. موچوڕکم پیادا دێت.. دەمارەکانم بەردەوام گرژ دەبن.. دڵم بە شێوەیەکی جیاواز لێ دەدا.. دەترسم خۆم بۆ دابین نەکرێت و پەلاماری بدەم.. ئێستا کوڕێکی هەرزەکارم.. بۆنێکی نزیک لەو بۆنە لە دەرپێکورتەکەمەوە دێت، کە بەردەوام لە جەستەی ئەویشەوە دێت.. جاران نەمدەزانی سەرچاوەکەی کوێیە.. ئێستا بە لایەنی کەم دەزانم هی پیاوە.. بەڵام پیاو چییە..؟! چۆنە..؟! لە کوێیان دەبینێت..؟! چۆن تێکەڵیان دەبێت..؟! ساڵانە لەگەڵ چەندیان دەنوێت..؟! وا دەزانم ئەو بۆنە لەو خواردنەیشەوە دێت، کە ڕۆژانە بۆمی دەهێنێتەوە.. لە شێرەی ئەو بەرمیلەیشەوە دەتکێتە خوارێ، کە لەو سووچەی داناوە و نازانم لە کوێوە ئاوی بۆ دێت.. قێزم دەبێتەوە.. دڵم تێکهەڵدێت.. دەرشێمەوە.. تەریق دەبمەوە.. خۆم بە جرجێکی نابووت دەزانم.. چەند ترسناکە جیهانی دەرەوە..!! مەحاڵە ئێرە جێبهێڵم و بۆ ساتێ بچمە ناویەوە.. بەرگەی هەڵهێنانی ئەو هەموو لوغزە ناگرم.. لێرە چاوەڕێی مەرگم دەکەم...... با بۆ خۆیان هەر لەوديو بە مایکرۆفۆن هاوار بکەن.. ڕوون نییە چییان لێم دەوێ.. ئاشکرا نییە بۆ ئەم «کەلاوە!!»یەیان لێ بۆتە «کۆشک!!».. ئەو پیاوانە لە کوێ هاتن و گیانی خۆیان کردە فیدام..؟! «دادە سۆزی» دەیوت: «بۆ تۆ لەوە ئاسانتر نییە ڕۆژێک لە ڕۆژان ببیتە خاوەنی کۆشکێک.. ڕێی تێدەچێت بەبێ ئەوەی ئاگات لێ بێت، هەزارەها کەس بتپارێزن و خوێنی خۆیانت لە پێناودا بڕێژن، مادام نەیاندیوی و لە لوغزێکی گەورە دەچیت.. بەڵام زۆر گرنگە لە کۆتاییت مردنێکی ئاسایی

هەڵنەبژێریت».. وامـەزانی گـاڵتـەم پـێ دەکـات، کـەچی ئەوەتا ڕاسـت دەرچوو.. دوور نیـیـە دەسـتـی ئەمی تیـا بێت.. ڕەنگە هەمـوو ئەوانەی لەم یەک دوو ڕۆژە بەسـەرم هـاتوون، بە پلانی ئەم بەڕێوە چووبن.. زۆر لەپڕ دیار نەما.. هەرگیز باوەڕم نەدەکرد جێمبـهێڵێت.. بە تەنیـای هێشـتمـەوە.. دەرفـەتیـان هێنا.. بەدەریان نام.. بەڵێ، تارمـاییـەکـان بەدەریان نـام.. جۆگەلەی خـوێن قـاوی دام.. پەشـیمـانم لەوەی ئێرەم هەڵبـژارد.. بـەڵام ئارەزووی خـۆمی تیا نییـە.. منی پەروەردەی ناو کـەلاوە زەحمـەتە لە شـوێنێکی تر هەڵبکەم.. چل سـاڵم لەوێ بەسـەر بردووە.. جـەسـتـەم لە دیوارەکانی دەچێت و ڕۆحم لە کەڕوو و شـێ و پۆخڵـەواتەکانی.. لێرەیش دەرباز بم، بەبێ ویست لە کەلاوەیەکی دی دەگەڕێم.. ئەمەشـم هەر ئاوا دۆزیەوە.. سیمـای شتـەکان لە دەرەوە چەند جیـاوازن لەوانەی بەدرێژاییی ژیانم لە دەمی «دادە سـۆزی»م بیسـتـوون و لەسـەر کارتۆنەکان نیگارم کێشاون.. دنیایەکی چۆڵم دەبینی.. مرۆڤێکی زیندووم بەرچاو نەدەکەوت.. تەنهـا دەنگەکـانم دەبیـسـت.. بەو زەمـانەی «دادە سـۆزی» ورێنەی پێ دەکـرد، لەنـاو سـەرمـدا دەزرینگانەوە.. تێکدەقژقژان.. یەکیاندەگرت.. هەڵدەوەشانەوە.. لە ساتێکدا هەزارەها شتیان بیـر دەخـسـتـمـەوە.. بەلاوەم دەنـان.. چاوم بە هەر چوار لای خـۆمـدا دەگـێـڕا و دەمـویست گـیـانلەبەرێ ببـینـم.. وتم ئەوە من بۆچی بێجگە لە کـەلاوەکـان شـتـێکی دیکە نادۆزمـەوە..؟! ئێسـتـایش نازانم چـەند کەلاوەی تر چاوەڕێمن.. بەڵام نا، گەمـارۆیان داوم.. ڕێگاکانیـان لێ تەنیـوم.. لـەوێ وەکـو جـرجـێکی نـابووت بمردبام باشـتـر بوو لەوەی لێـرە مـەحکوم بم بەوەی مـەرگـێکی شـاهـانـە هەڵبـژێرم.. منیش نییم هەڵیـدەبژێرم.. ئەوە ئەو چەکدارانـە چیـیـان لێ هات..؟! بۆچی دەرناکەون..؟! هەندێ جار پڕ بەدڵ پێم خـۆشە بیانبینم.. هیچ نەبێت بـۆ سـاتێ دڵنیا دەبم، کە بێجگە لە لاشەی «پاسەوانە تایبەتییەکان!!»م، کەسانێکی زیندوویش لـەم دنیا چۆڵوهۆڵەدا هەن.. ماوەیەکە دەنگی فیشەکەکانیشیانم گوێ لێ نییە.. بە مایکرۆفۆنیش هـاوار ناکەن.. دەترسم جێیانهێشتبێتم.. خۆزگە خۆم بەدەستەوە دەدا.. وا شپرزە بووم، نازانم چییم دەوێت.

«سـەر لە هیچ شتێ دەرناکەم..!!».

جاران زوو زوو ئەو ڕستەیەت دەوتەوە و نەتدەزانی بۆچی موچڕکەت پێدا دێت.. هەر ئەوسا ژنێک لەو ژنە ڕەشپۆشـانەت دەخستـە بەرچاوی خەیاڵت، کە بە سەتڵێکی تایبـەت شیـریان بۆ دەهێنایت و لە «هەیوان!!»ەکە زیاتر نەدەهاتنە پێش.. ڕووتوقـووت پاڵدەکەوت و تا دەیتوانی قاچەکانی دەکردەوە.. ژان دەیگرت.. ژانێکی توند.. خـراپ.. بەسوێ.. دەیقیـژاند.. ئاخی قووڵ قـووڵی هەڵدەکـێـشـا.. لێـوی دەکـرۆشت.. قـژی دەڕنیـەوە.. ئارەقی لێ دەچۆڕایەوە.. ئـاوێکی سەیر، هیچ لە فرمێسک نەدەچوو، بەخوڕ لە چاوانی دەهاتە خوارێ.. لەملا و لەولاوە چنگی لە خۆڵەکە دەقرسـاند و دەیخستە ناو دەمیەوە.. جـەستەی لە تاوی ئازار هەڵدەپەڕی.. دوای تاوێ تۆی کۆرپەلە سـەرت دەهێنایە دەرێ.. خوێنێکی خەستی لێ دەچۆڕایەوە.. هەستت بە تەڕبوون

دەکرد.. ورده ورده گیانت دەخزی.. جۆگەلەی خوێن بەرەو دەرەوە پاڵی پێوە دەنایت.. گیر دەبوویت.. تەکانت دەدا.. گیر دەبوویت.. تەکانت دەدا.. گیر دەبوویت.. تەکانت دەدا.. تەکانت دەدا.. تەکانت دەدا.. تۆ لەزەتت دەبینی و ئەو ئازاری دەچێشت.. ئەنجام دەکەوتیتە خوارەوە.. لەودیو کپ و بێجووڵە لەنگەرت دەگرت.. لە سەرچاوەی جۆگەلەکەت دەڕوانی و ورده ورده گیانت خاو دەبووەوە.. <——......ئاگات لە دوروبەر دەبڕا......——> هەندێک جار «دادە سۆزی» هەستی پێ دەکردی.. بەتایبەتی کاتێ لەسەر پشت ڕادەکشای.. لەقەیەکی سووکی پیادا دەکێشایت:

ـ ئاوا پاڵمەکەوە.. ملت ڕەق دەبێت.. قوڕگت دێتەوە یەک.

ڕادەچڵەکیت.. بە ئەسپایی دەستەکانت کەمێ لەوێ دەگوێزایەوە و لەملا و لەولاوە دەتخستنە سەر کەمەرت.. هەستت بە تەڕبوونی لاڕانەکانت دەکرد.. ئەم ئاوای پێ دەوتی، بەڵام مەبەستێکی تری هەبوو.. ڕاستییەکەی دەشاردەوە.. دەیتوانی ناخت بخوێنێتەوە.. پشتت تێدەکرد.. خەیاڵ بەرینەدەدایت.. هەر بەو نەشئەیەوە لە دایکتت دەڕوانی.. وا دیارە ئێشەکەی وەکو ئەوسا نییە، بەڵام تا ئێستایش خوێن فیچقە دەکات.. قەیناکا، با بیکات.. تۆ بوویتە هۆی ئەوەی ئەم ئاوا ئازار بچێژیت.. تۆ بوویت.. تۆ بوویت.. تۆ بوویت.. تۆ بوویت.. نا، کەسێکی تر بوو.. کێ بوو..؟! نایزانی.. هەرچەند بە دوایدا بگەڕێیت، نایدۆزیتەوە.. ناتوانی وێنەی باوکێک لەناو خەیاڵەکانتدا بەرجەستە بکەیت.. ئاسان نییە.. ئاخر هیچ پیاوێکت لە واقیعدا نەدیوە.. هەر جارێکیش هەوڵت دابێت بیهێنیتە بەرچاوت، خێرا وەکو هەڵمی تەنک تواوەتەوە و ئاسەواری نەماوە.

بەڕاست چییان لێ هات..؟! بۆ تەقە لە تفەنگیانەوە نایەت..؟! بۆ بە مایکرۆفۆن هاوار ناکەن..؟! ئێستا لە دڵەوە پێم خۆشە بیانبینم.. «پاسەوانە تایبەتییەکان!!»م، کە بەسەر «شووراى کۆشکەکەم!!»دا کەوتوون، ڕوویان لەودیوە و لەبەر ئەو جلە تایبەتییانەیان سیمای مرۆڤیان پێوە دیار نییە، ئەگینا پەردەکەم لادەدا و لەوانم دەڕوانی.. ئەوا ئێستا زانیم من ڕووتم.. ئەوەتا سەرتاپای گیانم بەدەرەوەیە.. ئەگەرچی دەرەوە بۆ من فەزایەکی دیار و ئاشکرا نییە، تا بزانم جەستەم دەکەوێتە کوێوە، بەڵام وا ترسەکەم زیادی کرد.. دڵم هێندەی تر کەوتە خورپە.. خوێنم بەستی.. ئەوا جارێکی دی ڕام گۆڕی.. نامەوێ کەس بمبینێت.. لەوەتەی هەم لەوە دەترسم ببینرێم، لەوەیش ترسناکتر بەڕووتی ببینرێم.. هەر بۆیە دەمتوانی لە «کەلاوە!!»دا بژیم.. هەمیشە بەوە دڵنەوایی خۆمم دەدایەوە، کە جەستەم لەوێ شیدەبێتەوە و کەس عەیبەکانی بەسەرەوە نابینێت.. بەڵام عەیبی چی..؟! نازانم.. ئەرێ چ ئەقڵێکە لە غەیبەوە دزەی کردووە و لە دڵمی چەسپاندووە من لە هیچ پیاوێک ناچم..؟! بە خۆمم دەوت: تۆ ئەگەر لە «دادە سۆزی» و لەو ژنە ڕەشپۆشانەی بەیانییان بە سەتڵێکی تایبەت شیریان بۆ دەهێنایت و لە «هەیوان!!»ـەکە زیاتر نەدەهاتنە پێش، جیاوازیت، کێ دەڵێ شێوەت وەکو هی پیاو وایە..؟!

ئەوان هەموویان لە یەکتر دەچوون.. سەتڵەکانیان دەبریسکانەوە.. گورزێک ڕووناکیی باریکیان ئاڕاستەی گلێنەکانت دەکرد.. لە تەنافی جلهەڵخستن دەچوون.. پێڵوەکانتیان دادەخست.. بەحاڵ هەڵتدەهێنانەوە و دەموچاویانت لە شێوەی تارمایی دەبینی.. تارماییەکی کاڵ.. تەنک تەنک.. بالآی بەرزیان دەتوت لە لمی بیابان هەڵچنراوە و بەو پەڕۆ ڕەشانەی ناویان ناون جلوبەرگ، ڕێکوپێک داپۆشراون.. شل و خاو.. وردە وردە دەتوانەوە.. کەچی تەنافە تیشکەکان هەر دەمان.. ئەمسەر و ئەوسەریان بە دیوارەکانەوە نووسابوون و لە فەزای ئاسمانی «ژوور!!»دا پرشنگیان دەدا.. «دادە سۆزی»یت بە ڕووتی دەبینی، جلی لەسەر هەڵدەخستن.. کراس و ئاوەڵکراس و تەنوورە و مایۆ و ستیان و گۆرەوییەکانی.. تک تک دڵۆپەئاوی ئاڵتوونییان لێ دەچۆڕایەوە.. دوای تاوێک زەویی «ژوور!!»ەکەیان دادەپۆشی.. دەتویست بڵقە زەردە ڕووناکەکان بگریت.. نەدەکرا.. ئاوەکە پەیتا پەیتا زیادی دەکرد.. نەرم نەرم بەرەو سەرەوە هەڵدەکشا.. پێخەفەکەتی وەکو بەلەم دەهەژاندەوە.. وردە وردە پێڵوەکانتی دادەخست.. کاتێ هەڵتدەهێنانەوە، دەتبینی وا دیمەنی «ژوور!!» تەواو گۆڕاوە.. ئاوەکە وشکی کردووە.. تەنافەکان نەماون.. جلەکان وا بەبەر «دادە سۆزی»یەوەن.. ئەوەتا لە تەنیشتت دانیشتووە و کووپی شیرەکەی بۆ داناوی.. هەڵمی لێ هەڵدەستێت، کەچی تۆ هەمیشە پێت خۆشە بە ساردی بیخۆیتەوە.. ئەگەر پێی بڵێی بە گەرمی و لە کووپ هیچ تامێکی نییە، ئەم هەر لە خۆیەوە تووڕە دەبێت.. خۆ کاتێ ناوی ژنەکانت لە دەم دەربچێت، بە ڕادەیەک هەڵدەچێت، ئاگای لە دنیا نامێنێت.. کووپی شیرەکە هەڵدەبڕێت.. بەسەر سەرتیدا دەڕێژێت.. ئینجا قێزت دەبێتەوە.. ئێستا پەنجەکانی لە چەند کوللەیەکی گەورە دەچن.. ئەگەر بە بۆکس لێیان بدەیت، دەفلیقێنەوە.. یائع چەند پیسە..!! تەواو.. چیتر شتی دەستی ئەم ناخۆیت.. ڕووی لێ وەردەگێڕیت و ناتەوێ بیبینیت.. بەڵام بەرت دەکەوێت و دەڕشێیتەوە.. جلەکانت پیس دەبن.. بۆنێکی ناخۆشیان لێوە دێت.. لەبەرتیان دادەکەنێت.. بە ئاوی بەرمیلە قەبەکەی لەو سووچەی داناوە، دەیانشوات و لەسەر تەنافەکە هەڵیاندەخات.. دەبێت بە توێی دەرپێیەکی کورتەوە چاوەڕێ بکەیت، تا وشک دەبنەوە.. نازانی سەرماتە، یان دەترسی، بەڵام ئەوەی لات ڕۆشـەنە، هەر ئەوەیە دانەچۆقەت پێکەوتووە.. میز بە لاڕانتدا دێتە خوارێ.. دەنگی دڵۆپەئاوەکانی بەرمیلە ڕەنگبواردووەکە کاتێ لەسەر نەغمەیەکی هارمۆنی دەتکێنە ناو تەشتەکەوە، سەدایەکی سەیریان لێ دەخوڵقێت.. ئەو شەوانەی بەتەنیایت، دەنگی ژنێ، نازانی گەنجە، یان پیر، کز کز لەو شێرەیە دەردەچێت:

ــ هیچ پیاوێ نەیەتە ژوورەوە، من ڕووتم لێرە.. هیچ پیاوێ نەیەتە ژوورەوە، من ڕووتم لێرە.

ئێستا من کە گەمارۆ دراوم و هەلی دەربازبوونم نەماوە، رووت بم، یان بەرگی شاهانەم پۆشیبێت، جیاوازیی چییە..؟! دەبەنگیی من لەوە دایە جلەکانم بەلاوە گرنگترە لە گیانم.. بەڵام نەهامەتییەکە لەو کاتەوە دەستی پێکرد، کە ئەوێم جێهێشت و هاتمە دەرەوە.. <---

....ناوەوە لەبەر خوێن دیار نەبوو....——> ساوایەکی بەئاگای وەکو من دەیتوانی هەموو شتێک ببینێت و لێیان تێبگات.. دەیزانی تا گەیشتە ئەودیو، چەند جار تەکانی دا و چەند جار گیر بوو.. چەند دڵۆپ خوێنی لەو جەستە ژانگرتووە ڕژاند و چەند ئاخ و ئۆفی لەو دەمە ماندووە دەرپەڕاند.. ئەو تابلۆیەی کە دواتر بە ترشی سماق لەسەر کارتۆنێکی سپیی لووسدا کێشاویەتی و ناوی ناوە «لەدایکبوون بە شێوەیەکی تر و لە شوێنێکی تردا»، دەیتوانی زیاتر ئەو هەستە شێتانەیەی لە دڵدا هەڵگیرسێنێت.. چرایەکی گەورەیە و پلێتەکەی منداڵێکی ساوای ڕووتە.. ئەو تەلەی بۆ هەڵکشان و داکشانی پلێتەکە بەکار دێت، شێرەکوللەیە.. سەرقاپی نەوتەکەی زەردەواڵەیە.. «دادە سۆزی» شەوێکیان لە خەو ڕاپەڕی و بە ترسەوە ڕوانییە «هەردی»، لە کاتێکدا پرخەی دەهات.. بەپڕتاو خۆی گەیاندە تابلۆکە.. هەڵیگرت و بە دەنگێکی جیاواز لەوەی هەمیشە پێی دەدوا، وتی:

ـ من ئەم تابلۆیە دەفرۆشم.. بەڵێ، بەبێ دوودڵی دەیفرۆشم.. خۆیشم دەزانم لە کوێ و بە کێی دەفرۆشم.

ئەمە یەکەمین شتی «هەردی» بوو بیباتە دەرێ.. ڕوونیش نییە بە چەند و بە کێی فرۆشتووە.. نەیدەهێشت هەر تەنێک، گەورە یان بچووک، دەستی ئەمی بەرکەوتبێت، بگاتە دەرەوە.. هەموویانی لەو سووچە دەسووتاند.. ئەگەر بۆی بکرایە، کونی دووکەڵکێشەکەیشی دەگرت، کە تاقە کلاوڕۆژنەی ئەو ژوورە بوو هەوای ناوەوە بگۆڕێت، نەبادا غەیبزانەکان بە هۆی دووکەڵەوە پێی بزانن.. چرایەکی سیحریی ئێجگار سەیری بۆ ڕۆشەنکردنەوە بەکار دەهێنا، بەڕادەیەک وا دەچووە ئەقڵەوە لە مرۆڤە کۆنەکان، بۆ نموونە لە بابلییەکان یان لە ئاشوورییەکانەوە جێمابێت و ڕۆژگارێ ئەوان بە مەبەستی زۆر تایبەت لە پەرستگاکانیاندا ئیشیان پێی کردبێت.. لە کاتێکدا کەلوپەلەکان لە ناوەوە ڕەونەقیان دەدا، کەچی تۆ لەودیوی ئەو پەنجەرەیەی نەدەزانرا چۆن داخراوە و هەرگیز نەدەکرایەوە، زەحمەت بوو بیانبینیت.. لە ناوەوەیش دیمەنی بەشێکی شتەکانی دەرەوە وەکو تارمایی دەبینران و بەشێکیشیان هەر نەدەبینران.. خانووەکە، ئەوە ئەگەر بشێ ناوی خانووی لێ بنرێت، دیارە نەک لەبەر مەسەلەی زمان، بەڵکو لەبەر فۆرم و ناوەرۆک و ماهیەتی؛ دەیرِوانییە ئەم گۆڕستانەی ئێمەی لێ نێژراوە.. کە دەڵێم «دەیڕوانییە»، ئەوا مەبەستمە «کێشەی بینین» نەهێنمە کایەوە.. ئاخر من لە چاوی خۆمەوە دەڕوانم، ئەگینا نەدەزانرا ڕووی لە کوێیە و پشتی لە کام لا.. ئینجا تا ناوقەدی لە ژێر زەویدا بوو و بەشی سەرەوەیشی دەگەیشتە ئاستی چێورمەی مردووە خواپێداوەکان.. بەڵێ، تەواو تێکەڵ بە گۆڕەکان بووبوو، بەڕادەیەک وا دەهاتە خەیاڵ مەزاری پیاوچاکێک بێت.. ئەمە دەیتوانی زیاتر لە چاوەکانی بشارێتەوە و نەبێتە مایەی سەرنج و لێکدانەوەی تایبەت.. بەڵام ئەو ڕووداوانەی زیاتر پەیوەندییان بە سرووشتەوە هەبوو و چەشنی موعجیزە لەوێ ڕوویان دەدا، هەندێ جار پەشێوی و نائارامییان بۆ «دادە سۆزی» دەهێنا..

هەر بۆ نموونە نیوەڕۆی تەمووزێکی داخ بەفرێکی ئەستوور داپۆشی، ئەوە لە کاتێکدا سەرتاپای شار لەژێر تیشکی ئێجگار بەتینی ناوەڕاستی ئاسماندا دەسووتا.. شەوێکی بەهار ئەستێرەیەکی ڕژاو کەوتە سەری و تا بەیانی ڕووناکیی بەو دەوروبەرە بەخشی.. ئێوارەیەکی زستانی وشکی ئەو ساڵە لەپڕ گیایەکی سەوزی درێژ، لە سونبولی گەنم و جۆ نەدەچوو، بەچڕی لەسەر تانوپۆی ڕوا.. بەیانییەکی پایز هەزاران باڵندەی ڕەنگئاویی زۆر عەنتیکەی لەسەر هەڵنیشتن و بەدەنگێکی سەیری ترسناک دەیانخوێند.. هەواڵی هاتنی لافاوی گەورە و قیامەتیان دەگەیاند و ترسیان دەخستە دڵانەوە.. کاتێ خەڵک ئاپۆرەیان لێ دەدا، «دادە سۆزی» پەنای بۆ چیرۆکی سەیر سەیر دەبرد و لێزانانە دەیگێڕانەوە، تا حەپەسان و سەرسامییەکانیان بڕەوێنێتەوە و بیخاتە ئەقڵیانەوە، گوایە هەرچی ئەوان دیویانە، تەنها وەهمە و هیچی تر.. هاوکات دەیتوانی وا خۆی دەرخات، کە ئەم هیچ پەیوەندییەکی بەو شوێنەوە نییە.. هەرگیز نەیدەهێشت کەس بزانێت بەشێکی ژیانی لەوێدا بەسەر دەبات.. دەبوایە بۆ هەر چوونەژوورەوە و هاتنەدەرەوەیەک فێڵێک دابهێنێت.. خۆ ئەگەر بەحاڵ گومانی بکردایە لەوەی تەنها چاوێک دەیبینێت، با ئەو چاوە بێگوناه، یان هی ڕێبوارێکی بەپەلەی شوێنێکی دوور لەم ئاوەدانییەش با؛ هێشتا سڵی دەکردەوە، بۆیە زۆر جار بە حەفتە قاچی نەدەبردە ئەودیو.. چەندین شەوی سەختی زستان و وەرزەکانی تریشی لە پەنا چێورمەی ئەو گۆڕانەدا کردۆتەوە و نەچۆتەوە ماڵ.. لەوێ تەنها بیری لە داهێنانی تەکنیکی ئاڵۆزی دیکەی پاراستنی نهێنی و لوغزەکان دەکردەوە.. باوەڕی وابوو ژیانی لەو ساتەوە کۆتاییی پێ دێت، کاتێ یەکێک، گرنگ نییە کێ بێت؛ دەرگای ماڵەکەی دەدۆزێتەوە.. دەیوت: «من نازانم کەی گیانم دەردەچێت، بەڵام دڵنیام وەختێکە، کە دەستێک، هەتا ئەگەر بە مەبەستی چاکەیش بێت، جا سووک یان قایم لەم دەرگایە دەدات».. ئەم هەموو ترسە و لە ئەزەلیشەوە هەستی بیستنی نەبوو، وەکو چۆن لە ئەنجامی نەخۆشییەکی کوشندەی منداڵیی هەستەکانی تام و بۆنیشی پووکابۆوە، بەڵکو تەنها بە هێزی چاو شتەکانی دەرەوەی بەدی دەکرد.. لە جووڵەی لچ و لێو و زمان دەیتوانی لە مرۆڤ تێبگات.. سەیر ئەوەیە وەک بڵێی سەرتاپای خانووەکە لە خشت و بەردی سەرابی هەڵچنرابێت، دەیتوانی سووک و ئاسان ئاڕاستە و مەبەستەکانی سەرنج و بینین بگۆڕێت و بە شێوەیەکی جیاواز خۆی دەرخات، بۆیە نەتدەتوانی، نەخێر، بەدڵنیاییەوە دەڵێم نەتدەتوانی چاوت بخەیتە سەر دەرگا و ڕێک و ڕەوان بڵێی: ئێرەیە..!! ئەمە درێژیی و ئەمە پانیی.. ئەمە کێلۆن و ئەمە نازانم چیی و چیی.. جا ئەگەر ئەو شەوە کۆمەڵێ چەکدار بە قۆنداغی تفەنگەکانیان کەوتنە وێزەی و تا لێی کردنەوە، خەریک بوو لە گرێژنەیان دەردەهێنا، ئەوە تەنها بە ڕێککەوت گەیشتبوونە ئەوێ.. کاتێ لە سیمایان ڕاما، زانی ترس و پەشێوی هەموو هەستەکانی گۆڕیون و بەرەو ئێرە پاڵی پێوە ناون، بۆیە ناوی لەمە نەنا دۆزینەوە، بگرە بە خۆی وت: «ئەمە ونبوونێکە لەناو ونبووندا».. ڕێگای نەدان لە هەیوانەکە زیاتر بێنە پێش..

بەو زمانەی کە لە کاتی ئاگاییدا «هەردی»ی پێی دەدواند، بەڵام بە چپە، لەگەڵیان کەوتە گفتوگۆ.. ئاخر ئەوی دوورەگ لە هەردوو زمان پەکی نەدەکەوت.. زەحمەت بوو بزانی ئەمانە باس لە چی دەکەن و ئەو ڕستە پچڕپچڕانە و بەم هانکەهانکە چۆن دەگەنە ئاستی تێگەیشتن.. دوایی هەر لەوێ چەکەکانیان خستە ژێر سەریانەوە و نەزانرا بۆ ماوەی چەند ڕۆژ خەوتن.. نیوەڕۆیەک دەستی یەک یەکیانی گرت و بەئەسپایی لە دەرگای ئاودیو کردن.. ئینجا لەناوەوە پشتی پێ دا و بەدەم ڕوانین لە پەنجەرەکەوە وتی: «ناچێتە ئەقڵمەوە جارێکی دی بێنەوە».. لە ژوورەوە ڕستەکەی بەشێوەیەکی تر گۆڕی: «دێنەوە، بەڵام نایدۆزنەوە».. لەگەڵیا ترس دایگرت و سیمای گۆڕا، بەڕادەیەک «هەردی» هەستی پێ کرد.. ناوچەوانی خستە سەر بەرمیلەکە: «ئەوەی ڕوودەدات، لە دەستەڵاتی مندا نییە».. لەمەوە «هەردی» هێندەی دی باوەڕی هێنا، کە ئەو تووشی گرفتێکی گەورە بووە، چونکە هەر کاتێ ئاوا ناوچەوانی دەخستە سەر ئەو بەرمیلە، دەیزانی لە دەرەوە کارەساتێک یەخەی گرتووە.. ئەمانەم لە سیمایدا دەخوێندەوە، ئەگینا من لە زمانی ئەو تێنەدەگەیشتم.. بەڵام «دادە» خۆیشی نەیدەزانی چ نەهامەتییەک بەڕێوەیە.. ئەمەیش لەوەدا دەرکەوت، کاتێ بۆ بەیانییەکەی لە پەنا کێلی گۆڕێکدا وتی: «هەرچەند دەیهێنم و دەیبەم، ئەنجامێکی وام دەستگیر نابێت، تا بڵێم ئاوایە و دەبێ ئاوایش ڕووبەڕووی ببمەوە».. هەر بەو خەیاڵانەوە بەرەو ناوەڕاستی گۆڕستانە فراوانەکەمان هەنگاوی هەڵهێنا و دوای ماوەیەک لە بەشی سەروودا خۆی گرتەوە.. چەند پیاوێک بێدەنگ بێدەنگ گۆڕێکیان هەڵدەکەنی و لێرە و لەوێیش کۆمەڵێکی نوێی تری بینی.. نووسینی سەر کێلەکانی خوێندەوە و بۆی دەرکەوت شەڕێکی دی هەڵگیرساوە.. هاوکات تێگەیشت ڕۆژگارێکە تەواو لە هەواڵەکان بێئاگایە.. هەموو مردووەکانی دەناسی.. دەیزانی فلان لە کوێ نێژراوە و فیسار چەند سانتیم دووجای لەسەر زەوی بەرکەوتووە.. ماوەی نێوان ئەم گۆڕ و ئەو گۆڕ چەندە.. مێژووی ژیانی یەک بە یەکمانی دەزانی.. دەیتوانی بە شەوی تاریک لەمسەر بچێتە ئەوسەر، بەبێ ئەوەی قاچ بنێ بە هیچماندا.. دەیزانی لە کوێ ئاڕاستەی هەنگاوەکانی بگۆڕێت.. لە کوێ هەڵیانبڕێت.. لە کوێ دایانبنێت.. لە ئێوارەیەکی گورگەزێی بەهاردا، لە کاتێکدا باران نم نم بەسەر کێلەکاندا دەباری و هەتاو دەیبریسکاندنەوە، گەیشتە ئەو باوەڕەی، کە ئەم گۆڕستانە تەنها لە خەیاڵی ئەودا هەیە، هەر وەکو چۆن لە خەیاڵی هەموو زیندووێکی تردا گۆڕستانێک ڕووبەرێکی دابڕیوە.. پێشتریش دەیوت: «لە ڕاستیدا کەسێک نییە مردوو یان زیندوو.. ئەوە چاومە کاتێ بۆ یەکەمین جار دەکەوێتە سەریان، لە ڕێی بینینەوە حوکمێکی ئاوایان لەسەر دەدات.. دەشێ ئەوانەی من بە مردوویان دەزانم، زۆر ئاسایی لە شوێنێکی تردا ژیانی خۆیان بەرنە سەر.. ئەوانەیش، کە وەکو زیندوو دەیانبینم،.......».. دەتوانم بڵێم ئەم نەیدەڕوانی، بەڵکو بە هۆی نیگایەوە مەرگی بە شتێک دەبەخشی و ژیان بە شتێکی دی.. هەر لە سەرەتای تەمەنیەوە ئەمەی لە خۆیدا بەدی کردووە..

«هەردی» تاقە بنیادەمە نەچێتە ناو چوارچێوەی ئەم دابەشکردنەوە و لە بەرزەخدا مۆڵەق مابێتەوە.. بۆیە بایەخی تایبەتیی پێ دەدا، بەڵام نەمدەزانی خۆشیدەوێ، یان ڕقی لێیەتی.. ئەوەندەم لا ڕوون بوو، دەیویست زۆربەی ژیانی لەگەڵ ئەودا بەسەر ببات.. ئاخر وەکو وتم من ئەو زمانەم نەدەزانی، کە «دادە سۆزی» لە کاتی ئاگاییدا «هەردی»ی پێ دەدواند، بەڵکو تەنها لە وڕێنە و خەیاڵەکانی تێدەگەیشتم.. «نەوال»ی دەستەخوشکم، ماوەیەک لە «شیمال!!» ژیاوە و دەتوانێت وەکو ئەوان بدوێت.. گۆڕەکەی لە تەنیشتمە و ڕۆحی ئەویش وەکو هی من دەیتوانی بچێتە ماڵی ئەوان، بگرە بە چاکی لە خەیاڵەکانی «هەردی»یش تێدەگەیشت، کەچی تا درەنگ نەیدەزانی پەیوەندیی ئەوان بە چ جۆرێکە.. تەنها پەی بەوە دەبرد، کە ئەم تا بۆی بلوێت ئەو لە جیهانی دەرەوە دادەبڕێت.. ماوەیەک پێش ئەو کارەساتەی لەوێ ڕویدا و تەواو شێوەی تێگەیشتنی ئێمەی لە خۆمان و لە دەوروبەر گۆڕی؛ پێی وتم: «دادە» چیرۆکێکی تری بە ناونیشانی «دایکت لەودیوی سنوورەوە» بۆ «هەردی» گێڕاوەتەوە:

بە فێڵێک ماڵی جێهێشت و خۆی لە چەقۆ تیژەکەی باوکی دزییەوە، کە دوای تاوێکی تر لەناو لینگیەوە دەیکرد بە دوو لەت.. لەسەر شەقامەکە وەستا.. دەستی لە ئۆتۆمۆبیلەکان ڕادەگرت.. قۆناغ قۆناغ گەیشتە «بەغدا» و لە سۆزانیخانەکاندا بووە سۆزانی.. تا ئەو کاتەی باوکت.....

ئینجا زانیم بۆچی «هەردی» ئەو ماوەیە زیاد لە پێویست تێدەفکرێت و پیش دەخواتەوە.. سەرەتا وای بۆ چووم، «دادە» نەیتوانیوە لەوە زیاتر ڕاستیی لێ بشارێتەوە، بەتایبەتی دوای ئەوەی چەکدارەکان هاتن و لە بەرچاوی ئێمەدا هەڕەشەیان لێ کرد، کەچی دوایی «نەوال» پێی وتم «هەردی» تا ئێستایش لەمانە بێئاگایە.. نەمانزانی چۆن ئەو دەرگایەیان دۆزیەوە، بەڵام ئەوەی لێی تێگەیشتین ئەوەیە، کە بە پێی یاسایەکی نوێ دەبێت ئەو ماڵانەی بەرهەمیان نییە، چۆڵبکرێن و بدرێن بە خێزانی جەنگاوەران.. باوەڕمان وابوو «دادە سۆزی» بە پیشەی هەمیشەی پەنا بۆ چیرۆک بەرێت و وا بیخاتە ئەقڵیانەوە، کە ئێرە شوێنێکە لە وەهم و ببڕای ببڕای ڕووی تێنەکەنەوە، کەچی دەمی هەڵنەدەهێنایەوە.. «نەوال» وتی «دادە» بە «هەردی»ی وتووە:

ــ من ئێستا چلوچوار ساڵم، هێشتا تەمەنم ڕێ دەدا منداڵێکم ببێت.. دەتوانم شووت پێ بکەم.

کاتێ ئەم بێئاگا لەوەی چی ڕوودەدات، نیگایەکی ساردی تێبڕیوە و وەڵامی نەداوەتەوە، ئەو ڕێک و ڕەوان پێی وتووە:

ــ حەز ناکەم وا بزانی خۆشمدەوێی، بۆیە ئەم داواکارییە هیچوپوچەت لێ دەکەم، کە بۆ من لە نائومێدی زیاتر، مانایەکی تری نییە، بەڵکو ترسم هەیە ڕابردووم لە دەست بچێت.. منیش لەوێ نەبێ، ناتوانم لە شوێنێکی تر بژیم.

لەمەوە «دادە سۆزی» دیار نەما و نەمانزانی چی بەسەرهات، چونکو هێزی بینینی ئێمە تا سنووری گۆڕستان ڕێدەکات و لەوێوە دنیامان لا فەزایەکی بەتاڵە.. ئەگەرچی «نەوال» هەمیشە دەیەوێت وا قەناعەتم پێ بێنێت، کە مەسەلەکە لای ئەم جیاوازە.. بەڕادەیەک بانگەشەی ئەوە دەکات، گوایە ڕۆحی پەیوەستە بە «هەردی»یەوە.. لە هەر کوێ بێت، هەستی پێ دەکات.. تەنانەت ئەم بە شێوەیەکی جیاواز لەوەی من دەیزانم، کارەساتەکە دەگێڕێتەوە.. من ئێستایش دەڵێم ئەو چەکدارانەی ئێوارە تەمومژاوییەکە گەیشتنە بەردەرگای ماڵەکە و تا دوا فیشەک لەوێدا جەنگان، هەر ئەوانە بوون، کە ڕۆژگارێک لە هەیوانەکەدا نووستن و نیوەڕۆیەک «دادە سۆزی» بەئەسپایی یەک بە یەکیانی بەڕێ کرد، کەچی ئەم سوورە لەسەر ئەوەی کۆمەڵێکی دیکە بوون.. من گومانم نییە لەوەی «هەردی» لەگەڵ ئەوان کوژرا و لاشەی ئەویشیان خستە ناو لۆرییەکەی شارەوانییەوە، کەچی ئەم بەوپەڕی دڵنیاییەوە دەڵێ توانی دەرباز بێت.. ئەگەر ئەوانەی بەردەوام لە بارەی ئەوەوە بۆمی دەگێڕێتەوە، چیرۆک نەبن و خۆی هەڵیانەبەستێت، ئەوا من ئەو سەرسامی و حەپەسانە بەسەر دنیاوەم ناهێڵن.

دانمارک/ مایسی ٢٠٠٠

* دووەمین چیرۆکە لەو کۆمەڵەیەی ئەو ناونیشانەی هەڵگرتووە و بۆ چاپ ئامادەیە.